

Brüssel, 2.3.2018
COM(2018) 85 final

2018/0040 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

millega muudetakse määrust (EL) nr 952/2013, et pikendada muude meetmete kui liidu tolliseadustikuga ette nähtud elektrooniliste andmetöötlusvahendite kasutamist üleminekuperioodil

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Liidu tolliseadustiku¹ (edaspidi „seadustik“) sätteid kohaldatakse alates 1. maist 2016. Seadustiku üks põhieesmärke on minna üle üksnes elektrooniliste süsteemide kasutamisele ettevõtjate ja tolliasutuste vahelises ning tolliasutuste omavahelises teabevahetuses ning lõpetada paber kandjal põhinevad tollimenetlused.

Seadustikuga nähakse ka ette, et elektroonilised süsteemid peaksid hõlmama mitmesuguseid menetlusi ning et nende süsteemide üksikasjalikud omadused ja kavandamise kord tuleks sätestada eraldi tööprogrammis. Liidu tolliseadustiku tööprogrammiga² on ette nähtud töötada liidu tolliseadustiku alusel välja kokku 17 elektroonilist süsteemi, lähtudes kõigi elektrooniliste tolliprojektide mitmeaastasest strateegiakavast, mis koostatakse ja mida ajakohastatakse regulaarselt vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2008. aasta otsusele³. Kõnealused süsteemid võib jagada kahte kategooriasse:

- (a) 14 üleeuroopalist süsteemi, sealhulgas teatavad süsteemid, mille riikliku osa väljaarendamise eest vastutavad liikmesriigid, ning
- (b) kolm riiklikku süsteemi, mille töötavad välja või mida uuendavad üksnes liikmesriigid.

Seadustiku artikliga 278 nähakse ette, et kuni kõigi seadustiku kohaste uute elektrooniliste süsteemide kasutuselevõtuni võib tollimenetluste jaoks jätkuvalt kasutada olemasolevaid elektroonilisi ja paberipõhiseid süsteeme. Kõnealuses artiklis on sätestatud, et selline üleminekukord tuleb lõpetada hiljemalt 2020. aasta lõpuks. Koosõlas selle tähtajaga on tööprogrammis sätestatud kavad elektrooniliste süsteemide loomise etapiviisiliseks lõpuleviimiseks 2020. aastaks.

Valdav osa komisjoni ja liikmesriikide elektrooniliste süsteemidega seotud tööst edeneb kavakohaselt. 2017. aastal võeti kasutusele kolm süsteemi seitsmeteistkümnest ning lõpule jõudis veel ühe süsteemi esimene arendusetapp. Kõik need tulemused saavutati kavandatud kuupäevadeks. Eeldatakse, et tööprogrammiga ettenähtud tähtajaks viiakse lõpule ligi 80 % komisjoni tööst üleeuroopaliste süsteemidega. Samas võtab IT-süsteemide arendamisel sageli kõige rohkem aega viimane etapp ja kuigi enamik süsteemidest saadakse valmis 2020. aastal, on osa neist sel ajal veel arendusetapis. Nii komisjon kui ka liikmesriigid peavad 17 elektroonilise süsteemi rakendamiseks tehtava töö raames lahendama mitmeid probleeme. Need probleemid, mille prognoosimine ei olnud tähtaja määramise ajal võimalik, hõlmavad järgmist.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (uuesti sõnastatud) (ELT L 56, 10.10.2013, lk 1).

² Komisjoni 11. aprilli 2016. aasta rakendusotsus (EL) 2016/578, millega kehtestatakse liidu tolliseadustikus sätestatud elektrooniliste süsteemide väljaarendamise ja kasutuselevõtmise tööprogramm (ELT L 99, 15.4.2016, lk 6).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta otsus nr 70/2008/EÜ tolli ja kaubanduse paberivaba keskkonna kohta (ELT L 23, 26.1.2008, lk 21).

- Vältimatu viivitus seoses elektrooniliste süsteemide lõpliku väljakujundamisega. Tähtaega 2020. aastaks määrates eeldati, et liidu tolliseadustikku täiendavad ja rakendavad eeskirjad (liidu tolliseadustikku käsitlev delegeeritud määrus,⁴ liidu tolliseadustikku käsitlev rakendusmäärus⁵ ja liidu tolliseadustikku käsitlev üleminekuperioodi delegeeritud määrus⁶) võetakse vastu peagi pärast liidu tolliseadustiku vastuvõtmist 2013. aastal, nii et neid saaks IT-süsteemide arendamisel arvesse võtta. Arutelud kestsid aga oodatust kauem ning õigusaktid võeti lõplikul kujul vastu alles 2015. aasta lõpus ja 2016. aasta alguses. See omakorda põhjustas viivitusi paljude elektrooniliste süsteemide funktsionaalsete ja tehniliste kirjelduste koostamisel.
- Kogu ELis 17 elektroonilise süsteemi omavaheliseks sidumiseks tehtava töö hiiglaslik maht ja teatavate elektrooniliste süsteemide eriline keerukus. Need elemendid selgusid alles siis, kui algas töö seoses süsteemide funktsionaalsete ja tehniliste kirjeldustega. Pärast tervikliku ülevaate omandamist olukorras kirjeldustega seotud töö tulemusena jõudsid komisjon ja liikmesriigid järeldusele, et süsteemide valmimise tähtajad tuleb teatavatel juhtudel läbi vaadata. See kehtib eelkõige selliste elektrooniliste süsteemide puhul, mille kirjeldused koostatakse alles 2018. aastaks.
- Andmete ühtlustamise raskused. Pärast delegeeritud määruse ja rakendusmääruse vastuvõtmist tegeletakse intensiivselt ka ettevõtjate esitatud andmete ühtlustamisega. See aspekt on väga oluline liidu tolliseadustiku eri elektrooniliste süsteemide koostalitluse, õigusnormide ühtlustatud kohaldamise ja muude piiril tegutsevate avalike teenistustega tehtava koostöö seisukohast. Andmete ühtlustamine vastavalt rahvusvahelistele andmemudelitele, näiteks Maailma Tolliorganisatsiooni mudelile, tagab samuti parema ühenduse kolmandate riikide IT-süsteemidega ning aitab seega märkimisväärselt kaasa kaubavahetusele. See töö nõuab aga oodatust rohkem aega ja rahalisi vahendeid, et täielikult ümber programmeerida mõned olemasolevad elektroonilised süsteemid.
- Tegevuse järjestus. Realistlike ajakavade ja kulude kavandamisel tuleb väga tähelepanelikult jälgida, milline on kavandatud elektroonikavaldkonna muudatuste keskkonnamõju tolli- ja kaubandusvaldkonnas. Kuna elektroonilised süsteemid on omavahel tihedalt seotud, tuleb need kasutusele võtta õiges järjekorras, et arvestada omavahelise sõltuvusega ning tagada, et tolli ja ettevõtjaid käsitlevad muudatused tehakse struktureeritult ja ühtselt.

Kõigil nendel põhjustel on osa süsteemide puhul vaja ette näha töö täieliku lõpetamise hilisem tähtaeg (hiljemalt 2025. aasta). See tähtaeg tagab enamiku süsteemide sujuva kasutuselevõtu 2020. aastaks ja ülejäänud süsteemide hilisema kasutuselevõtu õiges järjekorras aastatel 2021–2025. Pool süsteemidest, mille rakendamine edasi lükkub, on juba olemas ja neid

⁴ Komisjoni 28. juuli 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid käsitlevate üksikasjalike eeskirjadega (ELT L 58, 29.12.2015, lk 1).

⁵ Komisjoni 24. novembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/2447, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 58, 29.12.2015, lk 558).

⁶ Komisjoni 17. detsembri 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/341, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavate sätete üleminekueeskirjadega, kui vajalikud elektroonilised süsteemid veel ei toimi (ELT L 69, 15.3.2016, lk 1).

uuendatakse liidu tolliseadustiku kohaselt, kuid ülejäänud on uued süsteemid.

Edasi lükatakse järgmiste süsteemide rakendamine:

- impordikontrollisüsteemi (ICS), uue arvutipõhise transiidisüsteemi (NCTS), automaatse ekspordisüsteemi (AES) ja riikliku ekspordisüsteemi (sh riikliku eriprotseduuride süsteemi ekspordiosa) uuendused, mille puhul seisnevad tehnilised raskused peamiselt andmete ühtlustamises, ning
- kolm uut ja kavakohaselt seadustikust tulenevaid uuendusi rakendavat süsteemi, st keskse imporditollivormistuse (CCI), liidu staatust tõendava dokumendi (PoUS) ja tagatiste haldamise (GUM) süsteem.

Kõnealuste elektrooniliste süsteemide valmimise lõpptähtaja edasilükkumine hiljemalt 2025. aastale on vastuolus seadustiku artikliga 278, mille kohaselt võib teabe vahetamise ja säilitamise vahendeid, mis ei ole kavandatud elektroonilised süsteemid, kasutada üksnes 2020. aastani. Seega tuleb artiklis 278 sätestatud tähtaega pikendada seoses süsteemidega, mille valmimine viibib. Lisaks tuleb õiguskindluse tagamiseks tegutseda kiiresti. Ettevõtjatel ja tolliasutustel tekiks tõsiseid probleeme, kui 2020. aastaks teatavaid elektroonilisi süsteeme kasutusele ei võeta, kuid õigusaktiga on samas keelatud muude lahenduste jätkuv kasutamine üleminekuajal.

Kuna liikmesriikidel ja ettevõtjatel on vaja keskmiselt kaht aastat iga elektroonilise süsteemi kasutuselevõtuks vajalikeks asjatoimetusteks, peab komisjon 2018. aasta jooksul tagama kindluse seoses teatavate süsteemide ümberkavandamise ja sellega seotud üleminekumeetmete kehtivuse pikendamisega pärast 2020. aastat kuni 2025. aastani.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Seadustiku artikli 278 muutmine vastab mitmeaastase strateegiakava IT-süsteemide kavandamise kalendri ja sellest lähtudes ajakohastatakse seadustiku tööprogrammi peagi komisjoni uue rakendusotsusega.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Õiguslik alus on Euroopa Liigu toimimise lepingu artiklid 33 ja 207 (tollikoostöö ja ühine kaubanduspoliitika).

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanek kuulub ELi ainupädevusse vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 1 punktile e. • Proportsionaalsus

Ettepanekus ei ole võrreldes õigusaktiga, mida kavatakse muuta, uusi poliitilisi arengusuundi; sellega muudetakse kõnealuse õigusakti üht sätet, et pikendada väheste tollimenetlustega seotud üleminekumeetmete rakendamise tähtaega, et paremini tagada olemasoleva poliitikavariandi (järkjärguline üleminek elektroonilisele keskkonnale) elluviimist. Seadustik on ELi õigusakt ja seda saab muuta vaid samaväärse õigusaktiga. Liikmesriigid ei saa selles valdkonnas eraldi tegutseda.

- **Vahendi valik**

Eespool nimetatud probleemi lahendamiseks teeb komisjon ettepaneku muuta seadustiku artiklit 278, et 2020. aastal saaks jätkata tolliteabe vahetamise ja säilitamise üleminekukorra (st olemasolevaid elektrooniliste ja paberipõhiste süsteemide) rakendamist seoses

tollimenetlustega, mis on hõlmatud elektrooniliste süsteemidega, mida 2020. aastaks kasutusele ei võeta.

Kavandatava muudatusega jääb kehtima artiklis 278 tähtajaks sätestatud aasta 2020, kuid samas nähakse ette tähtaja pikendamine 2025. aastani nende tollimenetluste puhul, mis on seotud eespool nimetatud elektrooniliste süsteemidega, mida 2020. aastaks kasutusele ei võeta.

3. SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Konsulterimine sidusrühmadega

Komisjon on põhjalikult konsulteenud liikmesriikidega ja kuulanud ära nende mured seoses vajadusega kehtestada realistlikum ajakava liidu tolliseadustiku elektrooniliste süsteemide arendamiseks ning sellest tuleneva vajadusega tagada tolliteabe vahetamise ja säilitamise üleminekukorra jätkuv kohaldamine pärast praegu kehtivat 2020. aasta tähtaega. Lisaks kirjalikele ja kahepoolsetele konsultatsioonidele arutati neid küsimusi üksikasjalikult ka komisjoni ja liikmesriikide kohtumistel 31. märtsil 2017 ja 29.–30. juunil 2017. Samuti saatis komisjon liikmesriikidele üksikasjaliku küsimustiku, et saada teavet nende eelistuste kohta seoses süsteemidega, mille kasutuselevõttu edasi lükatakse, kui selline edasilükkamine osutub vajalikuks. Kavandatava uue tähtaja ja elektrooniliste süsteemide kavandamise uue ajakava puhul on arvesse võetud liikmesriikide vastuseid sellele küsimustikule.

Komisjon konsulteris mitmesuguste majandusorganisatsioonide esindajaid koondava [kaubanduskontaktide töörühma](#) vahendusel ka kaubandusvaldkonna esindajatega, kohtudes nendega töörühma üldkoosolekul 27. aprillil ja 12. juulil 2017. Ettevõtjatel on vaja süsteemide kasutuselevõtu realistlikku ajakava ja nad on nõus, et tolliteabe vahetamise ja säilitamise üleminekukorra kasutamise tähtaega tuleb pikendada seoses nende elektrooniliste süsteemidega, mis valmivad pärast 2020. aastat.

Mõjuhindang

Käesoleva algatuse mõju ei ole vaja hinnata, sest see ei ole seotud poliitikavariantidega. Algatuse eesmärk on lihtsalt pikendada liidu tolliseadustikuga juba ette nähtud üleminekukorra kasutamist täiendavaks ajavahemikuks. Sellise pikendusega tagatakse seadustikus sätestatud poliitikavariandi sujuvam ja vähemate tõrgetega rakendamine ning järkjärguline üleminek üksnes elektrooniliste süsteemide kasutamisele ettevõtjate ja tolliasutuste vaheliseks ning tolliasutuste omavaheliseks teabevahetuseks, millega kaasneb paberipõhiste tollimenetluste lõpetamine.

Komisjon on võtnud vastu aruande⁷ liidu tolliseadustiku, sealhulgas selle elektrooniliste süsteemide rakendamise ja mõju kohta, milles on üksikasjalikumalt selgitatud teatavate elektrooniliste süsteemide rakendamise viibimise tagamaid.

Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine

Seadustiku eesmärk on tagada kõigi tollimenetluste puhul üleminek täielikult elektroonilisele keskkonnale, et luua kaubanduse tegelikust olukorrast lähtuv ELi tolliraamistik ja seega

⁷ Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule liidu tolliseadustiku rakendamise kohta ja selle artiklist 284 tuleneva delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise volituse kasutamise kohta (COM (2018)39)

suurendada Euroopa ettevõtjate konkurentsivõimet, kaitstes samas paremini liidu ning liikmesriikide finants- ja majandushuve ning ELi tarbijate ohutust ja turvalisust. Kõigi 17 asjaomase elektroonilise süsteemi 2020. aastaks rakendamise tähtaeg aga tekitab olukorra, kus märkimisväärse surve all on nii liikmesriigid, komisjon kui ka äriühingud. Mõne süsteemi rakendamise kavandatud viibimine aitab keskenduda ülejäänud süsteemide tulemusliku kasutuselevõtu tagamisele aastaks 2020. Lisaks saab viivituse võimaldada õigusraamistiku käesoleva muudatusega, et jätkata kehtiva üleminekukorra kohaldamist pärast 2020. aastat nende tolliküsimuste puhul, mille haldamiseks kavandatud elektrooniliste süsteemide valmimine edasi lükkub. Tegelikult hõlmab osa kehtivatest lahendustest juba elektrooniliste süsteemide kasutamist ning seadustikuga on ette nähtud üksnes kõnealuste süsteemide täiustamine. Seega ei ohusta teatavate IT-süsteemide kasutuselevõtu edasilükkumine liidu tolliseadustiku eesmärkide saavutamist.

4. MÕJU EELARVELE

Teatavate liidu tolliseadustiku elektrooniliste süsteemide puhul tolliteabe vahetamise ja salvestamise alternatiivvahendite kasutamise võimalus ei mõjuta eelarvet lühema aja jooksul. Käesoleva algatusega luuakse õiguslik alus väikese arvu elektrooniliste süsteemide kasutuselevõtuks pärast 2020. aastat ning see võimaldab järgmise kahe aasta jooksul keskenduda enamiku süsteemide väljakujundamisele 2020. aastaks. Seega aitab algatus kaasa liidu tolliseadustiku eesmärkide saavutamisele, sealhulgas paremini kaitsta ELi rahalisi vahendeid.

2020. aasta järgseks perioodiks on vaja rahastamist järgmistest ELi tollirahastamisprogrammidest, tagamaks, et liidu tolliseadustiku elektrooniliste süsteemide arendamine saab jätkuda kuni 2025. aastani.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Komisjon teostab 2021. aastaks liidu tolliseadustiku õigusraamistiku ja selleks ajaks rakendatud elektrooniliste süsteemide vahehindamise. Põhjalikum toimivuskontroll algatatakse pärast 2025. aastat, kui kõik elektroonilised süsteemid on kasutusel, et teha kindlaks, kas seadustikus on puudujääke või vigu, mille parandamiseks tuleb teha põhjalikum muudatusettepanek.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Kooskõlas seadusandliku lähenemisviisiga, mida rakendatakse artikli 278 praeguse sõnastusega ja seadustikuga üldiselt, teeb komisjon ettepaneku mitte nimetada muudetud artiklis 278 neid elektroonilisi süsteeme, mille valmimine viibib. Selle asemel viidatakse muudatuses õigussätete rühmadele, mille kohaldamiseks kõnealused elektroonilised süsteemid on kavandatud, järgmisel viisil:

- tagatiste haldamise (GUM) süsteemile viidatakse kui elektroonilisele süsteemile, mis on kavandatud seadustiku artiklite 89–98 kohaldamiseks (võimaliku või olemasoleva tollivõla tagatis);
- impordikontrollisüsteemile (ICS) viidatakse kui elektroonilisele süsteemile, mis on kavandatud seadustiku artiklite 127–130 kohaldamiseks (sisenemise ülddeklaratsioon);

- liidu staatust tõendava dokumendi süsteemile (PoUS) viidatakse kui elektroonilisele süsteemile, mis on kavandatud seadustiku artiklite 153–155 kohaldamiseks (kauba tollistaatus);
- keskse imporditollivormistuse süsteemile (CCI) viidatakse kui elektroonilisele süsteemile, mis on kavandatud seadustiku artikli 179 kohaldamiseks;
- uuele arvutipõhisele transiidisüsteemile (NCTS) viidatakse kui elektroonilisele süsteemile, mis on kavandatud seadustiku artikli 210 punkti a, artikli 215 lõike 2 ning artiklite 226–230 ja 233–234 kohaldamiseks (transiit), ning
- automaatsele ekspordisüsteemile (AES) ja riikliku ekspordisüsteemi (sh riikliku eriprotseduuride süsteemi ekspordiosa) uuendustele viidatakse kui elektroonilisele süsteemile, mis on kavandatud seadustiku artikli 210 punkti d, artikli 215 lõike 1 ning artiklite 263, 264, 267, 269–272, 274 ja 275 kohaldamiseks (kohaldatuna liidu tolliterritooriumilt väljaviidava kauba suhtes).

Automaatse ekspordisüsteemi (AES) eesmärk on ka rakendada ekspordi kesket tollivormistust (seadustiku artikkel 179), kuid kuna nii keskse imporditollivormistuse süsteem (CCI) kui ka AES valmivad pärast 2020. aastat, ei ole seadustiku artikli 278 kavandatavas uues lõikes vajadust sõnaselgelt esile tuua artikli 179 ja AESi vahelist seost.

Kui muudatus vastu võetakse, võimaldab see sujuvat üleminekut olemasolevatelt eelkõige paberipõhistelt süsteemidelt seadustikuga ettenähtud uuele elektroonilisele keskkonnale. Iga väljaarendatava elektroonilise süsteemiga seotud üleminekukord, mida kohaldataks viibivate süsteemide puhul jätkuvalt, on üksikasjalikult sätestatud liidu tolliseadustikku käsitlevas üleminekuperioodi delegeeritud määruses. Seadustiku artikli 278 muutmise õiguslik tagajärg seisneks selles, et mõnda kõnealustest üleminekumeetmetest kohaldataks algselt kavandatud kauem. Olulisimad nendest meetmetest on järgmised:

- sisenemise ülddeklaratsiooni, transiidiprotseduuri ja ekspordikontrolli elektroonilise süsteemina kasutatakse jätkuvalt ICSi, NCTSi ja ekspordikontrollisüsteemi olemasolevat versiooni;
- liidu staatust tõendava dokumendina aktsepteerib toll T2L pabervormi ka edaspidi;
- eespool nimetatud IT-süsteemide puhul, mis võetakse kasutusele pärast 2020. aastat, kohaldataks deklaratsioonide ja teatiste suhtes andmenõudeid, mis on sätestatud üleminekuperioodi delegeeritud määruse 9. lisas, mitte delegeeritud määruse B lisas;
- raud-, õhu- ja mereteed pidi veetava kauba suhtes kohaldataks jätkuvalt liidu kehtivaid paberipõhiseid transiidiprotseduure;
- kauba väljaviimisest liidu tolliterritooriumilt võiks ka edaspidi teatada paberdokumentidega;
- kuigi keskse tollivormistuse loa andmisega seotud riigid peaksid tegema koostööd, oleks neil ka õigus loa andmisest keelduda, kui selle andmine tekitaks ebaproportsionaalset halduskoormust, ning
- liikmesriigid peaksid vahetama teavet mitmes liikmesriigis muul kui transiidiga seotud eesmärgil kasutatavate tagatiste kohta e-posti vahendusel ja seda teavet tuleks säilitada liikmesriikide riiklikes süsteemides.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

millega muudetakse määrust (EL) nr 952/2013, et pikendada muude meetmete kui liidu tolliseadustikuga ette nähtud elektrooniliste andmetöötlusvahendite kasutamist üleminekuperioodil

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 33 ja artiklit 207,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik)⁸ (edaspidi „seadustik“) kohaselt peab kogu teabevahetus ettevõtjate ja tolliasutuste vahel ning eri tolliasutuste vahel, samuti sellise teabe säilitamine toimuma elektrooniliste andmetöötlusvahendite abil.
- (2) Siiski on seadustikuga lubatud kasutada üleminekuperioodil teabevahetuseks ja teabe säilitamiseks vahendeid, mis ei ole elektroonilised andmetöötlusvahendid, kui seadustiku sätete kohaldamiseks vajalikud elektroonilised süsteemid veel ei toimi, kuid selliseid vahendeid võib aga kasutada hiljemalt kuni 31. detsembrini 2020.
- (3) Vastavalt seadustikule teevad liikmesriigid komisjoniga koostööd, et töötada välja, hooldada ja rakendada elektroonilisi süsteeme tolliteabe vahetamiseks ja säilitamiseks ning komisjon koostab nende elektrooniliste süsteemide väljaarendamist ja kasutuselevõtmist käsitleva tööprogrammi.
- (4) Tööprogramm kehtestati komisjoni rakendusotsusega (EL) 2016/578⁹. See sisaldab loetelu 17 elektroonilisest süsteemist, mille liikmesriigid peavad seadustiku kohaldamiseks välja arendama kas ise (riigi tasandil hallatavate ehk riiklike süsteemide puhul) või tihedas koostöös komisjoniga (kogu liitu hõlmavate süsteemide puhul, millest mõned koosnevad nii ELi-ülelestest kui ka riiklikest osadest ning mida nimetatakse üleeuroopalisteks süsteemideks).
- (5) Tööprogrammis kehtestatakse nende riiklike ja üleeuroopaliste süsteemide rakendamiseks planeeritud ajakava.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

⁹ Komisjoni 11. aprilli 2016. aasta rakendusotsus (EL) 2016/578, millega kehtestatakse liidu tolliseadustikus sätestatud elektrooniliste süsteemide väljaarendamise ja kasutuselevõtmise tööprogramm (ELT L 99, 15.4.2016, lk 6).

- (6) Nii komisjon kui ka liikmesriigid peavad 2020. aastaks kõigi vajalike elektrooniliste süsteemide loomiseks lahendama mitmeid probleeme. Esiteks eeldab seadustikule vastav andmeelementide ühtlustamine rahvusvaheliselt aktsepteeritud andmemudelite alusel teatavatel juhtudel seda, et olemasolevad elektroonilised süsteemid tuleb täielikult ümber programmeerida ning teha suuremaid rahalisi ja ajalisi investeeringuid, kui seadustiku vastuvõtmise ajal ette nähti. Kuna elektroonilised süsteemid on omavahel tihedalt seotud, on oluline nende kasutuselevõtmise õige järjekord. Ühe süsteemi arendamisel tekkivate viivitustega kaasneb seega paratamatult muude süsteemide arendamise viibimine. Kolmandaks võeti seadustik (sealhulgas üleminekumeetmete lõpptähtaeg 31. detsember 2020) vastu 2013. aastal, samas kui seadustikku täiendavad ja rakendavad eeskirjad, nimelt komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/2446,¹⁰ komisjoni rakendusmäärus (EL) 2015/2447¹¹ ja komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2016/341¹² võeti vastu alles 2015. ja 2016. aastal. Neid eeskirju käsitlevad arutelud keetsid oodatust tunduvalt kauem ja seetõttu on elektrooniliste süsteemide arendamiseks vajalike funktsionaalsete ja tehniliste kirjelduste sätestamine viibinud.
- (7) On selgunud, et kuigi enamik süsteeme võetakse 2020. aastaks kasutusele, on teatavate süsteemide arendus selleks tähtjaks võimalik vaid osaliselt lõpule viia.
- (8) Komisjon teeb seega pärast liikmesriikide ja ettevõtjatega konsulteerimist ettepaneku jätkata pärast 31. detsembrist 2020 kahe süsteemiderühma arendamist. Esimesse rühma kuuluvad olemasolevad elektroonilised süsteemid, mida tuleb seadustiku teatavatest nõuetest tulenevalt täiustada, näiteks ühtlustada süsteemidesse sisestatavaid andmeid käsitlevaid nõudeid. Sellesse rühma kuulub kolm üleeuroopalist süsteemi (sisenemise ülddeklaratsiooniga seotud süsteem, välis- ja sisetransiidiga seotud süsteem ning liidu tolliterritooriumilt väljaviidava kaubaga seotud süsteem) ja riiklik ekspordisüsteem (sealhulgas riigipõhise eriprotseduuride süsteemi ekspordiosa). Teise rühma kuuluvad kolm uut üleeuroopalist elektroonilist süsteemi (võimaliku või olemasoleva tollivõla tagatisega seotud süsteem, kauba tollistaatusega seotud süsteem ja keskse tollivormistuse süsteem). Komisjon on koostöös liikmesriikidega koostanud üksikasjaliku ajakava, mille kohaselt need süsteemid võetakse kasutusele ajavahemikul kuni 2025. aasta lõpuni.
- (9) Koosõlas elektrooniliste süsteemide väljaarendamise uue kavaga tuleks seadustikus kehtestatud ajavahemikku, mille jooksul võib üleminekukorras kasutada teabe vahetamise ja säilitamise vahendeid, mis ei ole seadustiku artikli 6 lõikes 1 osutatud elektroonilised andmetöötlusvahendid, samuti pikendada 2025. aastani eespool nimetatud kahe elektrooniliste süsteemide rühma puhul.
- (10) Muude seadustiku rakendamiseks loodavate süsteemide puhul tuleks jätkuvalt kohaldada teabe vahetamise ja säilitamise vahendite, mis ei ole seadustiku artikli 6

¹⁰ Komisjoni 28. juuli 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid käsitlevate üksikasjalike eeskirjadega (ELT L 343, 29.12.2015, lk 1).

¹¹ Komisjoni 24. novembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/2447, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 343, 29.12.2015, lk 558).

¹² Komisjoni 17. detsembri 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/341, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavate sätete üleminekueeskirjadega, kui vajalikud elektroonilised süsteemid veel ei toimi, ja muudetakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2015/2446 (ELT L 69, 15.3.2016, lk 1).

lõikes 1 osutatud elektroonilised andmetöötlusvahendid, kasutamise tähtaja üldist lõppkuupäeva, milleks on 31. detsember 2020.

- (11) Seetõttu tuleks seadustikku vastavalt muuta,
ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) nr 952/2013 muudetakse järgmiselt.

- (1) Artikkel 278 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 278

Üleminekumeetmed

1. Teabe vahetamise ja säilitamise vahendeid, mis ei ole artikli 6 lõikes 1 osutatud elektroonilised andmetöötlusvahendid, võib kasutada üleminekukorras hiljemalt kuni 31. detsembrini 2020, kui tolliseadustiku sätete kohaldamiseks vajalikud elektroonilised süsteemid, välja arvatud lõikes 2 osutatud süsteemid, veel ei toimi.
 2. Vahendeid, mis ei ole artikli 6 lõikes 1 osutatud elektroonilised andmetöötlusvahendid, võib kasutada üleminekukorras hiljemalt kuni 31. detsembrini 2025, kui järgmiste tolliseadustiku sätete kohaldamiseks vajalikud elektroonilised süsteemid veel ei toimi:
 - (a) võimaliku või olemasoleva tollivõla tagatist käsitlevad sätted, mis on esitatud artiklites 89–98;
 - (b) sisenemise ülddeklaratsiooni käsitlevad sätted, mis on esitatud artiklites 127–130;
 - (c) kauba tollistaatust käsitlevad sätted, mis on esitatud artiklites 153–155;
 - (d) keskset tollivormistust käsitlevad sätted, mis on esitatud artiklis 179;
 - (e) transiiti käsitlevad sätted, mis on esitatud artikli 210 punktis a, artikli 215 lõikes 2 ning artiklites 226–230 ja 233–234, ning
 - (f) liidu tolliterritooriumilt väljaviidavat kaupa käsitlevad sätted, mis on esitatud artikli 210 punktis d, artikli 215 lõikes 1 ning artiklites 263–264, 267, 269–272 ja 274–275.
- (2) Artiklis 279 asendatakse fraas „artiklis 278 osutatud olukorras“ fraasiga „artiklis 278 osutatud olukordades“.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*